NN 132/2017 (29.12.2017.), Program vozačkog ispita

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

3042

Na temelju članka 209. stavka 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine br. 67/08, 48/10 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 74/11, 80/13, 158/13 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 92/14, 64/15 i 108/17), ministar unutarnjih poslova donosi

PROGRAM VOZAČKOG ISPITA

(1) Ovim se Pravilnikom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama (Tekst značajan za EGP) (SL L 403, 30. 12. 2006.) kako je posljednji put izmijenjena Direktivom Komisije 2015/653/EU od 24. travnja 2015. o izmjeni Direktive 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o vozačkim dozvolama (SL L 107, 25. 4. 2015.)

(2) Program vozačkog ispita sadrži minimalne zahtjeve za vozačke ispite, a obuhvaća sadržaje iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila, Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći i Upravljanje vozilom te kriterije za ocjenjivanje za svaki pojedini nastavni predmet.

(3) Za dobivanje vozačke dozvole potrebno je ispuniti minimalne zahtjeve propisane Zakonom o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« br. 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15 i 108/17) (u daljnjem tekstu: Zakon) i položiti vozački ispit – svladati propisane sadržaje vozačkog ispita, čime će kandidati za vozača steći znanja, vještine i odgovorno ponašanje za sigurno i samostalno upravljanje vozilom.

(4) Program vozačkog ispita propisuje sadržaje:

I. Ispita iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila

II. Ispita iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći

III. Ispita iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom

(5) Sadržaj programa vozačkog ispita usklađen je s Direktivom 2006/126/EZ od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama, dodatak II. – minimalni zahtjevi za vozačke ispite.

(6) Uzimajući o obzir znanstveni i tehnološki napredak u području provedbe vozačkih ispita te uvažavajući dodatna praktična iskustva stečena u vremenu primjene preporuka iz Direktive o vozačkim dozvolama kojima se usklađuju standardi i minimalni zahtjevi u provedbi vozačkih ispita u Europskoj uniji, donosi se ovaj Program.

(7) Oblik ispita iz pojedinog nastavnog predmeta mora biti takav da osigura provjeru je li kandidat za vozača stekao propisana znanja, vještine i ponašanja za sigurno, samostalno i odgovorno upravljanje vozilom u stvarnim prometnim uvjetima.

(8) Vozači svih kategorija motornih vozila koji polože vozački ispit moraju u svakom trenutku posjedovati znanje, vještine i ponašanje opisano pod točkama I. do III. kako bi mogli biti sposobni:

– prepoznati opasnosti u prometu i pravilno procijeniti koliko su te opasnosti ozbiljne,

– s dovoljno vještine upravljati svojim vozilom da ne prouzroče opasne situacije i da reagiraju na odgovarajući način ako se takve situacije pojave,

– poštivati prometne propise, posebice one koji su namijenjeni sprječavanju prometnih nesreća i održavanju neometanog odvijanja prometa,

– uočiti veće tehničke kvarove na svojim vozilima, posebice one koji predstavljaju sigurnosni rizik, te da znaju što poduzeti da bi riješili nastali problem,

– uzeti u obzir sve čimbenike koji utječu na ponašanje vozača (primjerice: alkohol, umor, loš vid, itd.) kako bi u svakom trenutku mogli imati potpunu kontrolu nad vozilom, odnosno uvjete za sigurnu vožnju,

– pomoći da se ostvari veća sigurnost svih sudionika u prometu, posebice onih koji su najizloženiji, na način da se poštuju drugi sudionici u prometu.

I. ISPIT IZ NASTAVNOG PREDMETA PROMETNI PROPISI I SIGURNOSNA PRAVILA

1. SADRŽAJI

1.1. Sve kategorije vozila

(1) Propisi u cestovnom prometu: izrazi, kategorije vozila, uvjeti za upravljanje vozilom, stjecanje prava na upravljanje vozilom, obveze i odgovornosti sudionika u prometu.

(2) Ponašanje vozača: prometna kultura, stavovi i navike, oprez i pozornost u prometu, uvjeti vidljivosti i vremenske prilike, uočavanje prometne situacije, percepcija, predviđanje, gledanje iz vozila, procjena opasnosti prometne situacije i proces donošenja pravilne odluke, pravodobno reagiranje, vrijeme reagiranja, ponašanje prema drugim sudionicima, defenzivna vožnja, rizično ponašanje, promjene u ponašanju pod utjecajem alkohola, opojnih droga i lijekova, utjecaj psihofizičkog stanja i umora, mladi vozači.

(3) Ostali sudionici u prometu: posebni rizici vezani uz nedostatak iskustva ostalih sudionika u prometu i najugroženije kategorije sudionika, djeca, pješaci, biciklisti, vozači mopeda i osobe s invaliditetom, obveze vozača.

(4) Vozilo: dokumenti, osnove funkcioniranja uređaja na vozilu, oprema vozila, vidljivost iz vozila, vozačka ogledala, instrument ploča u vozilu, svjetlosno-signalni uređaji i uporaba, uporaba sigurnosnih pojaseva i naslona za glavu, uporaba zaštitne opreme za djecu, uređaj za upravljanje, uređaj za zaustavljanje, ovjesi, gume, sigurnosni uređaji, vuča vozila, prijevoz tereta, prijevoz osoba, registracija i tehnički pregled, postupak u slučaju kvara na vozilu, mjere pri napuštanju vozila. Pravila korištenja vozila u odnosu na zaštitu okoliša, ekonomična potrošnja goriva, ekovožnja, ograničenje štetnih plinova.

(5) Cesta: značajke različitih vrsta cesta i s tim povezani zakonski propisi, stanje kolnika i utjecaj vremenskih prilika, čimbenici rizika tijekom vožnje povezani s različitim uvjetima na cesti, posebno s obzirom na promjene vremenskih prilika te dobu dana ili noći, najvažnija načela u vezi poštivanja sigurnosnog (potrebnog) razmaka između vozila u vožnji, održavanje razmaka i procjena razmaka između vozila, prianjanje vozila uz kolnik, sile koje djeluju na vozilo, zaustavni put vozila, put kočenja i put reagiranja, radovi na cesti, sigurna vožnja u cestovnim tunelima.

(6) Znakovi u prometu: prometni znakovi, prometna svjetla i svjetlosne oznake, oznake na kolniku i drugim površinama; znaci koje daju ovlaštene osobe, zvučni i svjetlosni znaci, postupanje prema znakovima u prometu.

(7) Prometna i sigurnosna pravila: radnje vozilom u prometu, uključivanje u promet i isključivanje iz prometa, kretanje vozila, brzina i procjena brzine kretanja vozila, skretanje, propuštanje vozila i prednost prolaska, promet na raskrižju, upravljanje prometom na raskrižju, mimoilaženje, pretjecanje i obilaženje, zaustavljanje i parkiranje, promet na prijelazu ceste preko željezničke pruge, promet na autocesti, brzoj cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila, vožnja u koloni, vožnja u tunelu, vozila pod pratnjom i vozila s pravom prednosti prolaska.

(8) Vožnja u naselju (gradu): pravila vožnje cestom s jednosmjernim prometom i cestom s više prometnih traka, prestrojavanje, izbor prometne trake, pravila vožnje kružnim tokom prometa,

(9) Vožnja izvan naselja (grada): pravila vožnje cestom izvan naselja, održavanje potrebnog razmaka između vozila, pravila ponašanja tijekom pretjecanja, vožnja zavojima, vožnja na uzdužnom nagibu.

(10) Vožnja u posebnim uvjetima: smanjena vidljivost, noć, vremenski uvjeti, kiša, magla, zimski uvjeti, ograničenje prometa.

(11) Pravila ponašanja u slučaju prometne nesreće: dužnosti, postupak, sigurnosne mjere.

1.2. Posebni sadržaji koji se odnose na kategorije AM, A1, A2 i A

(1) Korištenje zaštitne opreme: rukavice, obuća, odjeća, zaštitna kaciga.

(2) Uočljivost vozača vozila tih kategorija u odnosu na druge sudionike u prometu.

(3) Čimbenici rizika vezani uz različite uvjete na cesti s dodatnom pozornošću na skliske dijelove kolnika (poklopci kanala za odvodnju, oznake na kolniku itd.).

(4) Vozila tih kategorija u funkciji sigurnosti cestovnog prometa, a posebno kočnice.

1.3. Posebni sadržaji koji se odnose na kategorije C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, H

(1) Propisi o radnom vremenu i obveznim odmorima mobilnih radnika, posade, vremena vožnje, prekidi vožnje, odmori vozača, odgovornost prijevoznika, izuzeća.

(2) Tahografi, nadzorni uređaji i zapisni list.

(3) Pravila koja se odnose na prijevoz tereta ili putnika.

(4) Dokumenti vozila i prijevozna dokumentacija za domaći i međunarodni prijevoz tereta i putnika.

(5) Čitanje autokarte, ceste, planiranje puta, korištenje navigacijskih sustava (nije obvezno).

(6) Posebnosti vezane za konstrukciju i funkcioniranje motora i uređaja, zaštita protiv smrzavanja, uporaba i funkcioniranje kočionog sustava, sustava za reguliranje brzine te ABS, ARS, ESP sustava, tipovi, uporaba-funkcioniranje, glavni dijelovi, korištenje i svakodnevno održavanje sustava za spajanje vučnog i priključnog vozila.

(7) Gume, konstrukcija, montaža, pravilna uporaba i održavanje, mjere prigodom skidanja i zamjene guma na vozilu.

(8) Mjere koje treba poduzeti prilikom skidanja ili zamjene kotača.

(9) Nosivost, masa, ukupna masa, najveća dopuštena masa vozila, osovinsko opterećenje.

(10) Dimenzije vozila i ograničenja vidnog polja vezanog uz karakteristike vozila.

(11) Sigurnosni čimbenici vezani za prijevoz tereta: izvanredni prijevoz, prijevoz opasnih tvari, prijevoz specijalnih tereta, označavanje vozila, oprema, kontrola tereta (utovar, slaganje, pričvršćivanje), različite vrste tereta (tekućine, tereti koji vise, životinje), utovar i istovar tereta i uporaba sredstava za utovar i opreme (za kategorije C, CE, C1, C1E).

(12) Odgovornost vozača u odnosu na prijem, prijevoz i isporuku tereta sukladno propisanim i dogovorenim uvjetima.

(13) Način utvrđivanja kvarova na vozilu.

(14) Preventivno održavanje vozila i nužni tekući popravci.

(15) Odgovornost vozača vezana za prijevoz putnika: vrste prijevoza i autobusa (autobusi javnog prijevoza, turistički autobusi, autobusi posebnih dimenzija i dr.), udobnost i sigurnost putnika, prijevoz djece, označavanje autobusa, nužne provjere prije kretanja, (samo za kategorije D1, D1E, D i DE).

(16) Ponašanje u slučaju prometne nesreće, mjere koje treba poduzeti nakon nesreće, mjere prve pomoći, mjere u slučaju požara i sl.

2. POLAGANJE ISPITA I KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE

(1) Ispit iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila se polaže u prostoru opremljenom za polaganje ispita u koji se može smjestiti najmanje 20 kandidata za vozače.

(2) Ispit traje najdulje 45 minuta. Za vrijeme ispita kandidat na stolu može imati samo važeću osobnu ispravu, knjižicu kandidata za vozača, uvjerenje o duševnoj i tjelesnoj sposobnosti i kemijsku olovku. Tijekom provedbe ispita u prostoru u kojem se ispit provodi može biti uz kandidate nazočan samo ovlašteni ispitivač i osoba koja je ovlaštena.

(3) Ovlašteni ispitivač obvezan je kandidate uputiti da pročitaju upute i usmeno im priopćiti upute za polaganje ispita:

1. na postavljeno pitanje najmanje jedan odgovor je točan,

2. kandidat za vozača polaže ispit označavanjem točnih odgovora prema propisanim uputama, odnosno, upisuje odgovor na za to predviđenom mjestu u testu,

3. pitanje na koje kandidat nije odgovorio, ili je netočno odgovorio, ili je djelomično odgovorio, odnosno, pitanje u kojem je odgovor prepravljan, ili brisan ovlašteni će ispitivač ocijeniti netočnim,

(4) Kandidat je ispit položio ako ostvari najmanje 90% bodova od ukupno mogućih. Iznimno, nije položio ispit kandidat koji je ostvario 90% i više bodova, ako je netočno odgovorio na pitanje koje se odnosi na pravila propuštanja vozila na raskrižju. Kandidat ima pravo uvida u rezultat ispitnog testa i na objašnjenje ovlaštenog ispitivača.

II. ISPIT IZ NASTAVNOG PREDMETA PRUŽANJE PRVE POMOĆI OSOBAMA OZLIJEĐENIM U PROMETNOJ NESREĆI

(1) Oblik ispita treba omogućiti provjeru posjeduje li kandidat za vozača potrebno znanje i vještine iz sadržaja koji su nabrojani u točki 1.

(2) Kandidat za vozača koji posjeduje vozačku dozvolu određene kategorije nije obvezan polagati ispit iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći, ako polaže vozački ispit za neku drugu kategoriju vozila.

1. SADRŽAJ ISPITA

Sadržaj ispita iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći propisuje ministar nadležan za zdravstvo.

2. KRITERIJI ZA OCJENU KANDIDATA ZA VOZAČE NA ISPITU

(1) Ispit se polaže pojedinačno, usmeno i praktično. Ispitna zadaća sastoji se od tri pitanja, dva teorijska i jedno praktično. Kandidat mora točno odgovoriti na dva dobivena teorijska pitanja i praktično pokazati određene radnje i postupke iz trećeg pitanja.

(2) Ispit se ocjenjuje ocjenom »položio« ili »nije položio«.

III. ISPIT IZ NASTAVNOG PREDMETA UPRAVLJANJE VOZILOM

1. VOZILO I OPREMA VOZILA

(1) Vozila moraju udovoljavati minimalnim uvjetima i standardima u skladu s odredbama koje propisuje Pravilnik o tehničkim uvjetima vozila u prometu na cestama glede dimenzija i masa, osovinskog opterećenja, uređaja i opreme i uvjeta kojima moraju udovoljavati uređaji i oprema vozila u prometu, kao i dodatne opreme i uređaja propisanih za vozila kojima se osposobljavaju kandidati za vozače.

(2) Osoba s invaliditetom polaže ispit na vozilu koje je prilagođeno njenim tjelesnim nedostacima, o čemu mora postojati odgovarajuća potvrda o ispitivanju vozila. Vozilo osobe s invaliditetom može imati automatski mjenjač.

(3) Za upravljanje vozilom s ručnim mjenjačem potrebno je položiti ispit vještina i ponašanja na vozilu s ručnim mjenjačem.

(4) Vozilo s ručnim mjenjačem znači vozilo koje je opremljeno s papučicom spojke (ili ručicom mjenjača kojom se upravlja ručno za kategorije AM, A1, A2, A) kojom upravlja vozač pri pokretanju, zaustavljanju ili mijenjanju brzina vozila.

(5) Vozila koja ne ispunjavaju naprijed navedene kriterije, tretiraju se kao vozila s automatskim prijenosom (mjenjačem).

(6) Ako kandidat za vozača polaže ispit vještina i ponašanja na vozilu s automatskim mjenjačem, to se bilježi u vozačku dozvolu koja se izdaje na temelju takva ispita. Vozačke dozvole s tim navodom upotrebljavaju se za upravljanje vozilom s automatskim mjenjačem.

1.1. Ispitno vozilo pojedine kategorije

Vozila koja se koriste za provedbu ispita pojedine kategorije moraju udovoljavati minimalnim zahtjevima koji su niže navedeni. Mogu se uvesti i stroži zahtjevi ili nadopuniti novi.

Kategorija A1

(1) Motocikl kategorije A1 bez bočne prikolice sa snagom motora do najviše 11 kW i odnosom snage i mase koji ne prelazi 0,1 kW/kg i koji postiže brzinu od najmanje 90 km/h.

(2) Ako motocikl pokreće motor s unutarnjim izgaranjem, radni obujam motora mora iznositi najmanje 120 cm^3.

(3) Ako motocikl pokreće električni motor, omjer snage i mase mora biti najmanje 0,08 kW/kg.

Kategorija A2

(1) Motocikl bez bočne prikolice, sa snagom motora od najmanje 20 kW, ali koja ne prelazi 35 kW i omjerom snage i mase koji ne prelazi 0,2 kW/kg.

(2) Ako motocikl pokreće motor s unutarnjim izgaranjem, radni obujam motora mora iznositi najmanje 395 cm^3.

(3) Ako motocikl pokreće električni motor, omjer snage i mase vozila mora biti najmanje 0,15 kW/kg.

Kategorija A

(1) Motocikl bez bočne prikolice, čija je masa bez tereta veća od 180 kg, snage motora najmanje 50 kW. Do 31. prosinca 2018. može se koristiti i motocikl kategorije A, čija je masa bez tereta manja od 180 kg, a snaga motora najmanje 40 kW.

(2) Ako motocikl pokreće motor s unutarnjim izgaranjem, radni obujam motora mora iznositi najmanje 600 cm^3.

(3) Ako motocikl pokreće električni motor, omjer snage i mase vozila mora biti najmanje 0,25 kW/kg.

Kategorija B

(1) Osobni automobil koji spada u B kategoriju sa zvučnim signalima na udvojenim komandama, koji može razviti brzinu od najmanje 100 km/h te koji je opremljen ABS sustavom kočenja. Osobni automobili koji nisu opremljeni ABS sustavom kočenja, a koji su se koristili za provedbu ispita do stupanja na snagu ovoga Programa, mogu se i dalje koristiti do isteka propisanih godina starosti.

(2) Iznimno, kombinacija vozila sačinjena od osobnog automobila na kojem se provodi vozački ispit za vozača B kategorije i priključnog vozila opremljenog odgovarajućim sustavom kočenja, koje ima najveću dopuštenu masu veću od 750 kg, i da je najveća dopuštena masa te kombinacije vozila veća 3.500 kg, a ne prelazi 4.250 kg.

Kategorija BE

Skup vozila sačinjen od osobnog automobila na kojem se provodi ispit za vozača B kategorije i priključnog vozila koje ima najveću dopuštenu masu od najmanje 1.000 kilograma i opremljena adekvatnim sustavom kočenja. Skup vozila treba biti sposoban razviti brzinu vožnje od najmanje 100 km/h. Prostor za smještaj tereta u priključnom vozilu treba biti zatvoren, s time da bude najmanje širok i visok kao što je to osobni automobil koji vuče prikolicu. Zatvoreni tovarni prostor priključnog vozila može biti i nešto manje širine od motornog vozila uz uvjet da je pogled vozača prema unazad moguć isključivo korištenjem vanjskih vozačkih ogledala koja služe za provjeru prometnih uvjeta. Priključno vozilo s kojim se ispit obavlja mora biti opterećeno kako bi ukupna masa iznosila najmanje 800 kg.

Kategorija C1

Teretni automobil koji spada u C1 kategoriju najveće dopuštene mase od najmanje 4.000 kg, duljine najmanje pet metara i sposoban razviti brzinu od najmanje 80 km/h. Vozilo mora biti opremljeno ABS sustavom kočenja i sustavom za automatsko registriranje podataka kako je to precizirano Propisom (EEC) broj 3821/85 (tahograf). Prostor za smještaj tereta mora biti zatvoren i najmanje širok i visok kao što je to kabina vozila. Vozilo mora biti opterećeno kako bi ukupna masa iznosila najmanje 3.000 kg.

Kategorija C

Vozilo kategorije C s najvećom dopuštenom masom od najmanje 12.000 kg, duljine od najmanje 8 m, širine od najmanje 2,40 m koje može postići brzinu najmanje 80 km/h; opremljeno ABS sustavom kočenja, mjenjačem kojim vozač mora ručno mijenjati brzine te tahografom kako je predviđeno Uredbom Vijeća (EEZ) br. 3821/85 od 20. prosinca 1985. o tahografu u cestovnom prometu (SL L 370, 31. 12. 1985.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EEZ) br. 3821/85); prostor za smještaj tereta mora biti zatvoren i najmanje širok i visok kao kabina vozila; vozilo mora biti opterećeno kako bi ukupna masa iznosila najmanje 10 000 kg.

Kategorija C1E

Skup vozila sačinjen od vučnog vozila na kojem se provodi ispit za vozača C1 kategorije i priključnog vozila najveće dopuštene mase najmanje 1250 kg. Kombinacija mora biti duga najmanje osam metara i sposobna razviti brzinu vožnje od najmanje 80 km/h. Prostor priključnog vozila za smještaj tereta mora biti zatvoren i najmanje širok i visok kao što je to kabina vučnog vozila. Zatvoreni prostor za smještaj tereta može biti i nešto uži od kabine uz uvjet da je pogled vozača prema unazad moguć isključivo korištenjem vanjskih vozačkih ogledala koja služe za provjeru prometnih uvjeta. Priključno vozilo s kojim se obavlja ispit mora biti opterećeno kako bi ukupna masa iznosila najmanje 800 kg.

Kategorija CE

Kombinacija ispitnog vozila kategorije C i priključnog vozila duljine najmanje 7,5 m ili tegljač s poluprikolicom; takva kombinacija vozila mora imati najveću dopuštenu masu od najmanje 20 000 kg, duljinu najmanje 14 m, širinu najmanje 2,4 m te mogu postići brzinu od najmanje 80 km/h; opremljena ABS sustavom kočenja, mjenjačem kojim vozač mora mijenjati brzine i tahografom kako je određeno Uredbom (EEZ) br. 3821/85; prostor za smještaj tereta mora biti zatvoren i najmanje širok i visok kao kabina vozila; skup vozila mora biti opterećen kako bi ukupna masa iznosila najmanje 15 000 kg.

Kategorija D1

Motorno vozilo koje spada u D1 kategoriju, najveće dopuštene mase najmanje 4.000 kg, izrađeno za prijevoz najviše 16 putnika uz vozača (16+1), čija duljina iznosi najmanje 5 m, koje je sposobno razviti brzinu od najmanje 80 km/h, s ugrađenim ABS sustavom kočenja i opremom za registraciju podataka, prema Uredbi (EEC) broj 3821/85 (tahograf).

Kategorija D1E

Skup vozila sačinjen od vučnog vozila na kojem se provodi ispit za vozača D1 kategorije i priključnog vozila najveće dopuštene mase od najmanje 1250 kg i koje je u mogućnosti razviti brzinu od najmanje 80 km/h. Prostor za smještaj tereta u priključnom vozilu mora biti zatvoren, najmanje 2 m širok i najmanje 2 m visok. Priključno vozilo pridodano vučnom vozilu mora biti opterećeno kako bi ukupna masa iznosila najmanje 800 kg.

Kategorija D